

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 11216/2022
22.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Софија Шпановић адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Марковић адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 85/22 од 09.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 85/22 од 09.03.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови П2 147/21 од 26.11.2021. године усвојен је у целости тужбени, а делимично противтужбени захтев и: наложено туженом да се одмах исели из куће у улици ...број .. у ..., а одбијен део противтужбеног захтева којим је тужени тражио да се тужиљи наложи иселење из исте куће; забрањено туженом да се приближава тужиљи и забрањено тужиљи да се приближава туженом на удаљеност мању од 100 м и наложено тужиљи и туженом да се уздржавају од приближавања једно другом на ову удаљеност; забрањено туженом да на било који начин узнемирава тужиљу и забрањено тужиљи да на било који начин узнемирава туженог, и наложено туженом и тужиљи да се уздржавају од сваког дрског, безобзирног и злонамерног понашања којим се могу угрозити њихов телесни интегритет, душевно здравље и спокојство. Одлучено је да изречене мере заштите од насиља у породици трају 12 месеци и да могу бити продужаване све док не престану разлози због којих су одређене, као и да жалба на пресуду о изреченим мерама не задржава њено извршење. Странке су ослобођене обавезе плаћања трошкова судских такси, а одбијени су њихови захтеви за накнаду трошкова поступка и одлучено да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 85/22 09.03.2022. године одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Старој Пазови П2 147/21 од 26.11.2021. године у делу у коме је усвојен тужбени захтев, делу у коме је одбијен противтужбени захтев и делу одлуке о трошковима поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужила је поднела одговор на ревизију, са предлогом да се иста одбије као неоснована и тужени обавезе на накнаду трошкова поступка поводом тог правног лека.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 403. став 2. тачка 1. и члана 408. ЗПП у вези са чланом 208. Породичног закона, Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка због којих се овај правни лек може изјавити (члан 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП).

Према утврђеном чињеничном стању, странке су бивши ванбрачни партнери и родитељи пунолетног детета рођеног у њиховој ванбрачној заједници. За становање користе кућу стечену током ванбрачне заједнице на којој је у јавним књигама уписано право својине тужиле, а у корист туженог извршен је упис права доживотног уживања. Односи између странака су више година поремећени због нерешених имовинских односа у којима тужени, као носилац права доживотног уживања, ставља у изглед тужили њено иселење из куће. Странке су фактички уредиле начин коришћења куће тако што тужила користи једну собу, ћерка странака другу собу а тужени дневну собу и кухињу, док заједнички користе ходник и купатило. Између странака често је долазило до вербалних расправа. Тужила је годинама трпела омаловажавање и увреде туженог, који је у одређеним случајевима прибегавао и физичком насиљу. Током марта 2016. године, због испољеног насиља туженог, тужила се обратила органу старатељства али је након тога ипак одлучила да настави да живи у истој кући са туженим и није предузимала ништа на сопственој заштити од насиља. Обема странкама је 29.03.2021. године изречена хитна мера забране међусобног приласка и контактирања, а туженом и мера привременог иселења из стана, све у трајању од 48 сати. Важност изречених привремених мера продужена је решењима Основног јавног тужилаштва у Старој Пазови НП 61/21 и НП 62/21, оба од 30.03.2021. године. По извештају органа старатељства од 26.05.2021. године изрицање мера заштите од насиља у породици је целисходно ако суд утврди да је тужени извршио насиље. Исти орган је 23.07.2021. године, након поднете противтужбе, дао мишљење како актуелно није целисходно изрицати мере заштите ни према једној од странака, с`обзиром да су им изречене хитне мере забране контакта и приближавања у периоду март - април 2021. године и да ће се њихови конфликти разрешити решавањем имовинског питања - поделом имовине.

На овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су правилном применом материјалног права извели закључак о постојању насиља у породици у смислу члана 197. став 1. и 2. тачке 1. и 6. Породичног закона, чији су актери обе странке. По утврђеном постојању насиља судови су обема странкама изrekli мере заштите од насиља предвиђене чланом 197. став 2. тачке 3, 4. и 5. Породичног закона, а

туженом и меру заштите из тачке 1. тог члана, процењујући степен угрожености тужиле и показујући „нулту толеранцију“ на насиље, са циљем да се не само отклоне последице насиља већ и да се делује превентивно, спречавањем понављања насилног понашања и евентуалног настанка тежих последица. Притом су судови имали у виду да су односи странака већ дуже време поремећени и да за то време долази до њихових међусобних конфликта у којима је тужени, за разлику од тужиле (физички слабијег партнера), користио и физичку силу.

По оцени Врховног касационог суда, нису основани наводи ревидента о погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању и погрешној примени материјалног права. Тужени у ревизији нарочито инсистира на мишљењу органа старатељства од 21.07.2021. године, сматрајући га битним за одлуку у овом спору која је донета супротно том мишљењу. Према члану 286. Породичног закона, суд може затражити од органа старатељства, ако тај орган није покренуо поступак у спору за заштиту од насиља у породици, да му пружи помоћ у прибављању потребних доказа и да изнесе своје мишљење о сврсисходности тражене мере. Мишљење органа старатељства је само један од доказа који суд цени у складу са чланом 8. ЗПП, посебно и заједно са осталим изведеним доказима. У овом случају исти орган старатељства се два пута изјашњавао о траженим мерама заштите. У оба изјашњења уочио је конфликт странака, како због нерешених имовинских односа тако и због међусобног удаљавања и неразумевања. У првом мишљењу, датом након подношења тужбе, орган старатељства се изјаснио да је целисходно изрећи мере заштите ако се утврди да је тужени вршио насиље. Ту чињеницу нижестепени судови су утврдили. У другом мишљењу, датом након подношења противтужбе, иако констатује да странке немају развијене функционалне начине разрешења конфликтних ситуација и да је и даље доминантан проблем око њихове имовине, орган старатељства сада сматра да изрицање мера није целисходно. Такво мишљење образложено је изреченим мерама заштите у периоду март - април 2021. године и ставом тог органа да ће се конфликт странака разрешити решавањем имовинских питања - поделом имовине, односно мишљењем да ни једна од странака није у позицији потпуно угроженог - потчињеног или супериорног партнера.

По оцени ревизијског суда, евидентан је конфликт странка који није само имовинске природе и који се већ дуже време не разрешава нити су оне, како то уочава и орган старатељства, у могућности да га разреши, јер немају развијене функционалне начине решавања свог партнерског односа. Отуда, одрицање потребе да се изрекну мере заштите јер ће се конфликти странака разрешити поделом имовине није реално, нити одговара актуелној ситуацији и способностима странака да је разреши. Нижестепени судови су, супротно мишљењу органа старатељства да између странака не постоји однос супериорног и потчињеног партнера, оценом свих изведених доказа закључили да код тужиле постоји оправдани страх од туженог који је прибегавао и физичком насиљу, због чега му, поред мера које су изречене и тужили, треба изрећи меру исељења из куће.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

По оцени Врховног касационог суда, трошкови одговора на ревизију нису били нужни. Због тога је захтев тужиле за њихову накнаду одбијен и применом члана 165. став 1. ЗПП у вези са чланом 154. истог закона одлучено као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић